

POSTANOWIENIE

Dnia 30 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 30 marca 2017 r.
skargi Uniwersytetu (...) z siedzibą w Ł.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia
Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 8 października 2014 r.,
sygn. akt III Ca (...)
wydanego w sprawie z wniosku Uniwersytetu (...) z siedzibą w Ł.
przy uczestnictwie Spółdzielni Inwalidów "N." z siedzibą w K.
oraz I. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.
o złożenie do depozytu sądowego,

- 1) odrzuca skargę,**
- 2) zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestników kwotę 240
(dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
skargowego.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawca - Uniwersytet (...) wystąpił ze skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w Ł. z 8 października 2014 r. Zarzucił, że do wydania tego orzeczenia doszło z naruszeniem art. 467 pkt 4 k.c. przez błędną wykładnię.

Skarżący oświadczył, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze zwyczajnych lub nadzwyczajnych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Uprawdopodobniając wyrządzenie szkody spowodowanej przez wydanie

zaskarżonego orzeczenia odwołał się do dokumentacji, którą załączył do skargi, ale nie określił ani samego rodzaju szkody, jaką miało spowodować zaskarżone postanowienie, ani jej wysokości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest lokowana w grupie środków prawnych o charakterze nadzwyczajnym z tej przyczyny, że dotyczy orzeczenia o charakterze prawomocnym. Stanowi ona środek szczególnego rodzaju, gdyż przez jej wniesienie i uwzględnienie strona nie uzyskuje możliwości zmiany orzeczenia czy choćby jego wyeliminowania z obrotu prawnego, lecz jedynie prejudykat, który pozwoli jej realizować odpowiedzialność odszkodowawczą, o ile przez wydanie orzeczenia poniosła szkodę, a orzeczenie okazało się bezprawne. Z tej przyczyny skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie można traktować jak alternatywy dla apelacji, skargi o wznowienie postępowania czy choćby skargi kasacyjnej. W świetle art. 424¹ § 1 k.p.c. źródłem szkody, do naprawienia której zmierza osoba zabiegająca o prejudykat i wnosząca skargę przewidzianą tym przepisem ma być wydanie niezgodnego z prawem wyroku kończącego postępowanie w sprawie, nie zaś uchybienia, które sąd miał popełnić w toku postępowania.

Obowiązkiem wnoszącego skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku jest uprawdopodobnienie wyrządzenia mu szkody przez wydanie wyroku (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.). Zgodnie z poglądem ustalonym w orzecznictwie, uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody przez wydanie wyroku polega na złożeniu przez skarżącego oświadczenia, że szkoda wystąpiła - ze wskazaniem jej rodzaju i rozmiaru - oraz uwiarygodnienie tego oświadczenia przez powołanie i przedstawienie dowodów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 16). Niezbędne jest przy tym przeprowadzenie przekonującego wyводу wskazującego czas powstania szkody oraz związek przyczynowy między nią a wydaniem zaskarżonego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, BSN 2006, nr 4, s. 10).

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia wydanego w sprawie o zezwolenie na złożenie świadczenia do

depozytu wnioskodawca, objaśniając przesłankę wyrządzenia mu szkody przez wydanie orzeczenia, stwierdził, że tylko uwzględnienie wniosku o zezwolenie na złożenie świadczenia do depozytu mogło go uchronić przed narastaniem odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego na rzecz uczestników. Szkoda, którą wydanie zaskarżonego orzeczenia miało wyrządzić wnioskodawcy ma polegać zatem na tym, że w innym postępowaniu o zapłatę zostanie uznany za nierzetelnego kontrahenta, który od dłuższego czasu pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia pieniężnego. Następnie wnioskodawca przytoczył pogląd wypowiedziany w nauce na temat uprawdopodobnienia szkody, natomiast wartość przedmiotu zaskarżenia skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia oznaczył precyzyjnie, na kwotę 344.900 zł, odpowiadającą tej należności, na złożenie której do depozytu sądowego nie uzyskał zgody.

Z wypowiedzi tej wynika, że wierzyciel łączy szkodę wyrządzoną mu przez wydanie zaskarżonego postanowienia z obowiązkiem zapłacenia odsetek od świadczenia pieniężnego, na złożenie którego do depozytu nie uzyskał zgody. Wysokości tych odsetek, choćby na datę złożenia skargi, wnioskodawca nie oznaczył, chociaż wskazał, że liczone byłyby od 1 stycznia 2016 r. Powołując się na konieczność wyrównania tego rodzaju szkody pominął, że przesłanką naliczenia dłużnikowi odsetek ustawowych od świadczenia pieniężnego jest pozostawanie w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia na rzecz wierzyciela. Wnioskodawca identyfikuje wierzycieli świadczenia, które powinien spełnić na podstawie umowy i są nimi uczestnicy postępowania. Te podmioty nie wezwały wnioskodawcy do zapłaty, w tym w szczególności kwoty 344.900 zł, o zezwolenie na złożenie do depozytu której zabiegał wnioskodawca. Faktura obciążająca wnioskodawcę tą kwotą została wystawiona przez inne osoby, z którymi wnioskodawca nie zawarł umowy. Te okoliczności podważają tezę wnioskodawcy, jakoby mógł popaść w opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego na rzecz wierzyciela. Sąd Okręgowy w zaskarżonym postanowieniu wskazał też, że w tych okolicznościach termin spełnienia świadczenia z umowy łączącej wnioskodawcę z uczestnikami nie nadszedł.

W świetle art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanką dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest spowodowanie szkody przez wydanie orzeczenia. Wyrządzenie szkody musi być jednak wykazane, bo wystarczy jego uprawdopodobnienie. Uprawdopodobnić można jednak okoliczności, które wystąpiły, nie zaś okoliczności będące tylko prognozami na przyszłość. W świetle argumentacji przytoczonej przez wnioskodawcę nie sposób przyjąć, żeby zaskarżone postanowienie mogło mu wyrządzić szkodę w tej postaci, na jaką się powołuje. Szkodę tę można by postrzegać jako co najwyżej przyszłą i ewentualną, gdyż jej wystąpienie jest uwarunkowane od takich okoliczności, na które wnioskodawca się nie powołuje nie tylko w skardze, ale nawet w postępowaniu, w którym zapadło prawomocne postanowienie oddalające wniosek o złożenie świadczenia do depozytu. Wnioskodawca będzie zobowiązany do zapłaty wierzycielowi odsetek ustawowych, o ile popadł w opóźnienie w spełnieniu na rzecz wierzyciela świadczenia pieniężnego. Tymczasem wnioskodawca przeczy temu, by wierzyciel wzywał go kiedykolwiek do zapłaty tego świadczenia.

Reasumując trzeba stwierdzić, że wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., wnioskodawca nie powołał się na okoliczności mogące świadczyć o tym, że przez wydanie zaskarżonego postanowienia została mu wyrządzona szkoda i szkody tej nie uprawdopodobnił. Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł o odrzuceniu skargi.